

Θ

- θαλά·** θα, *θαλά πήγνινα μα δεν μπόρσα*, ****[θα + ήθελα > θαλά, δεσ και θανά]**.
- θαμαίνουμι·** ρ., *θαμαίνουμαν, θαμάθκα*, αμφιταλαντεύομαι, δεν μπορώ να αποφασίσω, νιώθω σαν να μη βλέπω καθαρά και να μην μπορώ να κάνω επιλογή· *ποια να πάρου ποια ν' αφήσου μον θαμαίνουμαν κι γω | κι ο Λάπας μον θαμαίνονταν το τι πεσκέσ(ι) να πάει| η κόρη σαν του άκουσι, θαμάθκι τι να κάνει*, (δες Ν.Π.γ' τρ. 14.1, 321.1 και 412.0), [θάμβος(=ξαφνική απώλεια όρασης) > αρχ. θαμβαίνω].
- θαμασιά,** η· απορία, αλλ. *ταμασιά*, [αρχ. θαυμάζω].
- θανά·** θα, *θανά 'ρτου* = θα έρθω, [αρχ. θέλω + να > θενά > θανά].
- θάρια·** τύπος του ρ. *θαρρώ*, δεσ πρμ. 102.
- θαρρέου·** ρ., *θάρριβα, θάρριβα*, θαρρώ, νομίζω, *θάρριβα ότι θα ήρχουσαν*, [αρχ. θάρρος > μσν. θαρρεύω].
- θαρρώ·** ρ., *θαρρούσα, θάρσα*, νομίζω, πιστεύω, δεσ πρμ. 101, πρ. *θάρια, είδης γέρου παλαβό, θάρια τονν κια 'πού τα νιάτα τ'*, (πρμ. 102), [αρχ. θαρρῶ].
- θεισιτικός, -τκ(η), -τκου·** αυτός που ανήκει ή προορίζεται για μεγάλες γυναίκες, για θείτσες, *θεισιτικού ρούχου* = ρούχο για θείτσες, [αρχ. θεϊος > θεία > θείτσα].
- θέλου·** ρ., *ήθιλα, θέλτσα/θέλσα*, θέλω, *ήθιλι κι τα 'παθτι, θελτς να ρτω ή όχ(ι)*; δεσ πρμ. 336, λ.γ. 2· *σι θέλου μα, πάνι γλήγουρα* = θέλω να πας γρήγορα, [αρχ. θέλω].
- θε μ'·** Θεέ μου.
- θέρμ(η),** η· θέρμη, πυρετός, [αρχ. θέρμη].
- θέρους,** το/ο· θέρισμα, η περίοδος του θερισμού, *πήγα στου θέρους*, [θέρω(=ξεσταίνω) > αρχ. θέρος].
- θηλιά,** η· η κ. σημασία και ο *τσιλές*, δεσ και *θλόκ(ι)*, παγίδα για ζώα, παιχνίδι με μικρή συρμάτινη *θηλιά*, [αρχ. θήλεια > μσν. θηλέα].
- θηλιά στου δάχλου·** παιχν. με αλλεπάλληλους μετασχηματισμούς μιας θηλιάς, η οποία στο τέλος λυνόταν απροσδόκητα, [θηλιά + δάχλου].
- θηλουτό,** το· υφαντό με τραβηγμένες θηλιές σε μερικές κλωστές από το υφάδι του, [θηλιά].
- θημιρίδα,** η· η εφημερίδα, [φημιρίδα].
- θημουνιά,** η· θημωνιά, σωρός από δεμάτια σιτηρών στο αλώνι, ενώ η θημωνιά στο χωράφι λεγόταν *στάβα*, [τίθιμι > θημών (=σωρός) > αρχ. θημωνιά].
- θι·** -θε, μόριο που, ως δεύτερο συνθ., δηλώνει κίνηση ή προέλευση, π.χ. *δώθι, κείθι* κλπ., [αρχ. -θεν > -θε, π.χ. *έκειθεν > εκείθε > κείθι*].
- θιλέσ(ει)·** ρ. τύπος του *θέλου*, *θελήσει· όταν θιλέσ(ει) αφέντης μας κι στήσει τη νταβέρνα*, (Ν.Π.γ' τρ. 593.0).
- Θιός,** ο· Θεός, *είνι ικ Θιού* = είναι εκ Θεού, είναι θαύμα, δεν είναι γνωστή η ερμηνεία του, δεσ πρμ. φρ. 156 και δ.δ. 3. β', [αρχ. Θεός].
- θιουτκός, -κιά, -κό·** θεοσεβούμενος, ευσεβής, [Θιός].
- Θιού του βουβαλούδ(ι),** τ'· είδος εντόμου, γρύλος, τριζόνι, [αρχ. βούβαλος].

Θιού του ζνάρ(ι), τ' το ουράνιο τόξο, η δόξα.

θιραπαμένους, -ν(η), -νου· γερός, δυνατός, ζωηρός, ξένοιαστος, *γάδαρους διμένους, νοικουκύρς θιραπαμένους*, (πρμ. 60), [αρχ. θεραπεύω].

θιακλής, -λού, -λίθκου· θιακλής, αυτός που θέλει κάτι πάρα πολύ, όπως καφέ, τσιγάρο, ρακί κά., [αρχ. θηρίον(=φαρμακερό φίδι) > μτγν. θηριακός > θειακλή (=αντίδοτο σε δηλητήριο)].

θιρίζου· ρ., *θέρζα, θέρσα, θιρίσ(η)κα*, θεριζώ, δεσ πρμ. 262, [αρχ. θερίζω].

θιρμαίνουμι· ρ., *θιρμαίνουμαν, θιρμάσ(η)κα/θιρμάθκα/θιρμάθηκα*, θερμαίνομαι, έχω πυρετό· *αρρώστησα θιρμάθηκα βαριά για να πιθάνου*, δεσ δημ. τρ. 15.θ, [αρχ. θερμαίνω].

θιρμασιά, η· είδος εντόμου, αλλ. *αρρώστια*, [αρχ. θέρμανσις].

θιρμός, ο· ζεστό ή και καυτό νερό, για προζύμι, για ζύμωμα, *γίνκι θιρμός για του προζύμι(ι)*, [αρχ. θερμός].

θιρστής, ο· θεριστής, ο μήνας Ιούνιος, πληθ. οι *θιρστάδεις*, [αρχ. θεριστής].

θκος, θκια, θκο· δικός, συγγενικό ή φιλικό πρόσωπο, *φτην είνι θκια μας, αφσήτι την*, δεσ πρμ. 141 και 200, [αρχ. ιδικός > δικός].

-θκους, -θκια/-θκ(η), -κου· -δικος, -δικη, -δικο, π.χ. *τσαγκαράθκους, μπιλιαλίθκια/-κ(η)*, π.χ. *μπιλιαλίθκια δλεια*, δεσ και *-ίθκους, -έθκους, -τκους*.

θλόσταχ(η), η· αλλ. η *ζλόσταχ(η)*, στη Νιγρ. *θουλόσταχ(η)*, [ζλόσταχ(η) και ζ>θ].

θλύκ(ι), το· θηλειά για κούμπωμα, [αρχ. θηλυκός > θηλύκιον > θηλύκι].

θμούμι· ρ., *θμούμαν, θμήθκα*, θυμάμαι, αλλ. *θυμούμι*.

θουλόσταχ(η), η· στη Νιγρ. το σταχτόνερο, η αλισίβα, το *πουρτιό*, [θλόσταχ(η)].

-θούς· κατ. πρ., π.χ. *πλυθούς, βαριθούς*, δεσ και *-ους*, [αρχ. -θητι, -θηθι, δεσ *λυθούς*].

-θρας· μεγεθ. κατ., π.χ. *κώλους > κουλάθρας*.

θρέφου· ρ., *έθριφα, -ψα, τράφκα*, τρέφω, για τραύμα *επουλώνομαι*, [αρχ. τρέφω].

θρηνήθκαν· τύπος του ρ. θρηνώ, θρήνησαν, *άμα του έμαθαν λυπήθκαν, έκλαψαν, θρηνήθκαν*, [αρχ. θρηνώ].

θρηνιάσ(ει)· ρ. τύπος γνωστός μόνο στα δημ. τρ., θρηνήσει, *μην τον μαυρίσ(ει) η θάλασσα, μην τον θρηνιάσ(ει) ο ήλιος*, (Ν.Π.γ' τρ. 385.3), δεσ και *θρηνίζου*, [αρχ. θρηνέω].

θρηνίζου· ρ., *θρήνιζα, θρήνισα*, θρηνώ, *κλαίγουντας θρηνίζουντας*, (δημ. τραγ. 2), δεσ και *θρηνιάσ(ει)*, [αρχ. θρηνος, > μσν. θρηνίζω].

θριψίν(η), η· θρεψίνη, βιομηχανικό προϊόν από πάστα σταφίδας, [αρχ. θρέψις].

θρουνιάζουμι· ρ., *θρουνιάζουμαν, θρουνιάσκα*, θρουνιάζομαι, κάθομαι ως επισκέπτης πέρα από το κανονικό, *ήρτα κι θρουνιάσκα*, [αρχ. θρόνος > μσν. θρουνιάζω].

θύματα, τα· πρηξιματα περιορισμένης έκτασης στο λαιμό κάτω από το σαγόني, κάτι σαν *παραδάγκαλα*, [αρχ. θύμιον(=βολβός)].

θυμητικό, το· θυμητικό, μνήμη, [θ(υ)μούμι].

θυμθώ, θυμθούς· τύποι του *θυμούμι*, *άμα θυμθώ θα έρτου*.

θυμνιάζου· ρ., *θύμνιαζα, θύμνιασα, θυμνιάσκα*, θυμιατίζω, ουσ. *θυμνιάμα* = θυμίαμα, *θύμνιασμα*, [αρχ. θυμιάω].

θυμνιάμα, το· το θυμίαμα, δεσ δημ. τρ. 2.11 και πρμ. 315, [αρχ. θυμίαμα].

θυμνιάτζμα, το· θυμιάτισμα, αλλ. *θύμιασμα*, έθιμο της παραμονής των Χριστουγέννων, της Πρωτοχρονιάς και των Φώτων, στο οποίο θυμιαζόταν πρώτα όλη η οικο-

γένεια γύρω από το γιορτινό τραπέζι και στη συνέχεια ο νοικοκύρης/νοικοκυρά θύμιαζε όλο το σπίτι και τα ζώα, [θυμιατίζου].

θυμιατήρι(ι), το· θυμιατήρι που χρησιμοποιούσαν στα σπίτια, [αρχ. θυμιατήριον].

θυμιατίζου· ρ., *θυμιάτζα, θυμιάτσα, θυμιατίσ(η)κα*, θυμιατίζω, λιβανίζω, μτφ. κρατώ κάτι μπροστά μου, (φαγητό, δουλειά) και δεν το καταπιάνομαι, δεσ και *καμαρώνου, μην του θυμιατί(ει)ζς πιδί μ' του φαϊ σ', δεν έχ(ει) άλλου*, ουσ. *θυμιάτζμα*, [αρχ. θυμιατός + κ. κατ. -ίζω].

θυμιατός, ο· θυμιατήρι της εκκλησίας, *πήρι παπάς του θυμιατό*, [αρχ. θυμιατός].

θ(υ)μούμι· ρ., *θυμούμαν, θυμήθκα*, ενθυμούμαι, θυμούμαι, δεσ πρμ. 76, αλλ. *θυμούμι, θμούμι*, μελλ. *θα θυμθώ*, πρ. *θυμθούς*, [αρχ. ένθυμοῦμαι].

θ(υ)μώνου· ρ., *θύμουνα, θύμουσα*, θυμώνω, δεσ λ.γ. 22, για απόστημα πρήζομαι, *θύμουσι τσούργου μ'*, [αρχ. θυμόω(=παροξύνω, για αρρώστιες χειροτερεύω) > μσν. θυμώνω].